

YKK64217 / Kirjoverkkoperhosen esiintymisselvitys Vantaan Massaholmin YVA-alueella

17.10.2018

Sisällys

1	Yhteystiedot.....	2
	1.1 Kohde	2
	1.2 Tilaja	2
	1.3 Toteutus.....	2
2	Johdanto	3
3	Aineisto ja menetelmät	3
4	Tulokset	4
5	Päätelmät.....	4
6	Kirjallisuus.....	4

1 Yhteystiedot

1.1 Kohde

Massaholmin YVA-alue, Vantaa

1.2 Tilaaja

Vekko Oy

1.3 Toteutus

Jaakko Kullberg, FM biologi, vanhempi asiantuntija

Yhteystiedot:

Jaakko Kullberg

jaakko.kullberg@sitowise.com

p. +358 50 3288 886

Sitowise Oy

Tuulikuja 2

02100 Espoo

2 Johdanto

Tutkimuksen tarkoituksena oli selvittää kirjoverkkoperhosen esiintyminen Vantaan pohjoisosassa olevalla Massaholmin YVA-alueella ja saada kuva mahdollisista aikuisten yksilöiden esiintymisalueista, jotta niille voitaisiin myöhemmin kohdistaa tarpeen tullen ohjeistuksen mukainen lisääntymispaikkaselvitys kartoittamalla toukkapesyeiden esiintyminen ks. ”Euroopan unionin luontodirektiivin liitteen IV lajien (pl. lepakot) esittelyt” -julkaisussa (Nieminen & Nupponen 2017).

Kirjoverkkoperhonen kuuluu Euroopan unionin luontodirektiivin II liitteessä mainittuihin lajeihin, joiden suojelemiseksi on perustettava erityisen suojelutoimien alueita sekä IV liitteessä mainittuihin lajeihin, jotka edellyttävät tiukkaa suojelua. Laji on tästä johtuen rauhoitettu Suomessa luonnonsuojeluasetuksella.

3 Aineisto ja menetelmät

Kuva 1. Tutkimusalue on Vantaan pohjoisosassa Massaholmin YVA-alueella.

Tutkimusalue, Vantaan pohjoisosassa Massaholmin alueella on esitetty kuvassa 1. Suurin osa alueesta on vanhaa hakkuuaukkoa, joka on osin kasvanut umpeen. Kallioalueiden lakiosat ovat hyvin kuivia ja siksi karuja ja puoliavoimia, mutta alempana rinteissä ja notkoissa oli kosteampia kohtia, joissa kasvoi monimetristä vesaikkoa. Tutkittava alue rajautui lounaassa

olevaan korkeajännitelinjaan, jota on raivattu säännöllisesti ja jonka alavimmilla kohdilla maasto oli osin jopa soistunutta, vanhempiin tiheisiin metsiin lännessä ja osin kaakkoisosassa sekä erikseen aidattuun jo luvitettuun kivenottoalueeseen itäosan pohjoisreunalla.

Alueeseen tutustuttiin yhtiön edustajan johdolla 14.6.2018. Kirjoverkkoperhosta etsittiin alueella viitenä päivänä ilman ollessa lämmin +17-24°C ja aurinkoinen. Tutkimuspäivät ja siihen käytetty tuntiaika olivat 14.6. (4h), 23.6. (6,5h), 27.6. (3,5h) ja 8.7. (4h) ja 13.7. (6h). Ainoastaan 27.6. havainnointi jouduttiin keskeyttämään pilvistymisen ja perhosten lennon loppumisen takia. Kaikkina päivinä päiväperhosten lento oli hyvin runsasta ja kirjoverkkoperhosen ohella seurattiin myös mahdollisia uhanalaisia ja silmälläpidettäviä päiväaktiivisia perhoslajeja. Esiintymistietojen tallennusta varten käytössä oli Locus GIS ohjelma SHP-muodossa olevan paikkatiedon QGIS2.8.7 -ohjelmaan siirtoa varten. Tutkimuksesta vastasi Sitowise Oy:n toimesta vanhempi asiantuntija FM Jaakko Kullberg.

4 Tulokset

Tutkimuksessa ei löydetty yhtään kirjoverkkoperhosta. Fenologiaaltaan suunnilleen samanlainen, mutta kirjoverkkoperhosta yleisempi ratamoverkkoperhonen lensi alueella monin paikoin. Molempien verkkoperhosten ravintokasvit kangas- ja metsämitikka olivat alueella yleisiä ja paikoin myös runsaita. Ratamoverkkoperhosta oli varsinkin tuoreilla kankailla ja niityillä, jotka eivät olleet kärsineet kuivuudesta pahasti. Nämä olisivat voineet olla sopivia esiintymisympäristöjä myös kirjoverkkoperhoselle, koska niillä oli paikoin myös hyvin erilaisia mesikasveja, joiden olisi voinut olettaa houkuttelevan aikuisia kirjoverkkoperhosia myös ympäristön kuivemmilta lähialueilta. Tutkimuksessa ei myöskään havaittu muita uhanalaisia tai silmälläpidettäviä perhoslajeja.

5 Päätelmät

Tämän tutkimuksen perusteella kirjoverkkoperhosella ei ole kantaa tutkimusalueella, vaikka yleisempää ja laajalle levinneempää ratamoverkkoperhosta esiintyi alueella kosteammilla paikoilla ja niityillä yleisesti. Vastaavasti alueen korkeammat kuivat kallioalueet eivät olleet kirjoverkkoperhoselle sopivaa elinympäristöä ravinto- ja mesikasvien vähyyden takia. Tutkimusjakson aikana sääolosuhteet olivat paremmat kuin viimeisinä neljänä edeltävänä vuonna ja päiväperhosten runsaan esiintymisen perusteella mahdollisten kirjoverkkoperhosten esiintymien olisi pitänyt paljastua.

6 Kirjallisuus

Nieminen, M. & Nupponen, K. 2017: Kirjoverkkoperhonen (*Euphydryas maturna* [Linnaeus, 1758]) – Julkaisussa: Nieminen, M. & Ahola, A. (toim.), Euroopan unionin luontodirektiivin liitteen IV lajien (pl. lepakot) esittelyt, s. 131–134. Suomen ympäristö 1/2017.